

Gemeente De Ronde Venen
T.a.v. College van B&W
Postbus 250
3640 AG MIJDRECHT

ONDERWERP	Ontheffing Verstedelijkingsverbod Vinkeveense Plassen	TELEFOONNUMMER	+31640424335
		E-MAILADRES	neeltje.westra@provincie- utrecht.nl
DATUM	25-04-2023	DOMEINOPGAVE	SLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1983537935-897	TEAM	GRO

Geacht college,

Op 17 oktober 2022 hebben wij uw ontheffingsaanvraag voor het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen ontvangen. U vraagt Gedeputeerde Staten (GS) om voor dit bestemmingsplan een ontheffing te verlenen van artikel 9.2 'Verstedelijkingsverbod landelijk gebied' van de Interim Omgevingsverordening (IOV). Het bestemmingsplan heeft als doel om het cultuurhistorisch waardevolle legakkerlandschap van de Vinkeveense Plassen te behouden en te beschermen. Ook de natuurwaarden zullen met het nieuwe bestemmingsplan worden versterkt en beschermd, daarnaast wordt er ruimte geboden voor recreatie. Het nieuwe bestemmingsplan moet ook een oplossing bieden voor de vele illegale bouwsels in het gebied, het moet een uitvoerbaar en handhaafbaar plan worden. Het behoud van dit unieke gebied is alleen mogelijk als legakkereigenaren hun legakker goed onderhouden via beschoeiing of een natuurvriendelijke oever. Het beperkt mogelijk maken van bebouwing op de legakkers is niet toegestaan volgens de IOV. De strijdigheid met het verstedelijkingsverbod wordt met de ontheffing opgeheven.

Voor de provincie is het verlenen van de ontheffing een integrale afweging. Hoewel de ontheffing alleen de focus heeft op het verstedelijkingsverbod, hangt de afweging op de ontheffing te verlenen samen met de totale insteek van het bestemmingsplan en de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het plan. Op dit moment borgen de stukken die wij van de gemeente hebben ontvangen nog onvoldoende de brede provinciale aandachtspunten om de ontheffing te verlenen. De provincie en de gemeente werken al geruime tijd ambtelijk en bestuurlijk nauw en goed samen in dit dossier. In deze brief onderschrijven wij het belang van de goede samenwerking met de gemeente op dit dossier en het samen toewerken naar een duurzaam en uitvoerbaar bestemmingsplan. Wij benadrukken een positieve grondhouding te hebben richting de ontheffing en zetten de goede samenwerking graag voort.

Een bestemmingsplan voor dit gebied is een complexe puzzel; het gebied is aangewezen als bovenlokaal dagrecreatieterrein¹ en ligt bovendien geheel binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In het gebied spelen dus vele verschillende belangen en moet er gezocht worden naar evenwicht tussen natuur en recreatie. Er wordt al lang gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan om oplossingen te bieden voor de verschillende problemen en de kansen in het gebied te benutten. De provincie Utrecht denkt en werkt graag mee aan een oplossing voor het gebied. In principe staat de provincie dan ook positief tegen de ontheffingsaanvraag van de gemeente en is GS van plan de ontheffing van het verstedelijkingsverbod te verlenen in het kader van het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen. Op basis van de stukken die tot nu toe zijn gedeeld met de provincie kan nog geen integrale afweging worden gemaakt en daarom kan de ontheffing nu nog niet worden verleend.

Een ontheffing wordt alleen in uitzonderlijke gevallen verleend. De ontheffing op het verstedelijkingsverbod voor de Vinkeveense Plassen is een zeer grote stap voor de provincie en is enkel aan de orde om in dit langlopende en unieke proces tot een oplossing te komen, zodat er bijgedragen wordt aan een duurzame toekomst voor de Vinkeveense Plassen. Op het moment van schrijven is het bestemmingsplan echter nog onvoldoende compleet en begrensd. Er zijn verschillende provinciale belangen in dit gebied. De gemeente heeft op onderdelen al belangrijke stappen gezet, waarvoor complimenten, maar voor een aantal aandachtspunten, zoals benoemd in verschillende bestuurlijke overleggen, zijn de stukken nog niet op orde. U wilt op korte termijn ter inzage gaan met het ontwerp bestemmingsplan. Dit brengt met zich mee dat u een ontwerpbestemmingsplan ter inzage legt dat nog niet op alle onderdelen aan de IOV voldoet. Wanneer u het bestemmingsplan ter inzage legt voordat de ontheffing is verleend, zal het bestemmingsplan in strijd zijn met het verstedelijkingsverbod. Ook op de natuuronderdelen voldoet het plan nu nog niet aan de IOV. Het is aan de gemeente om te bepalen wanneer ter inzage te gaan, en we begrijpen het belang om de verschillende stakeholders via de formele procedure mee te nemen in het bestemmingsplantraject. Als het ontwerpbestemmingsplan op onderdelen nog niet voldoet aan de IOV, zal de provincie een zienswijze in dienen op deze resterende punten.

Zoals aangegeven is de basis voor een aantal provinciale aandachtspunten op dit moment nog niet voldoende. Het eerste aandachtspunt zijn de natuurmaatregelen die nodig zijn in het bestemmingsplan. Omdat het gehele plangebied binnen het NNN ligt, zal de meerwaardebenadering (artikel 6.3 van de IOV) moeten worden toegepast. Om aan de meerwaardebenadering te voldoen, moet er een meerwaarde gerealiseerd worden op het gebied van oppervlakte, kwaliteit en samenhang. Daarnaast is het belangrijk dat de natuur in het NNN-gebied beschermd wordt. Daarom moet er ook in de regels en toelichting van het bestemmingsplan een balans worden gevonden tussen het gebied als natuurgebied en het gebied als recreatiegebied. Op dit moment mist deze balans nog in de regels en toelichting. Het op dit moment nog onvoldoende inzichtelijk hoe groot de aantasting voor natuur is, waardoor het ook lastig te beoordelen is of er een meerwaarde voor natuur bereikt wordt. Daarnaast is het van belang dat de natuur in het gebied behouden, versterkt en beschermd wordt. Op dit moment wordt dat nog onvoldoende duidelijk gemaakt. Er is een oplossing gevonden voor de kwantitatieve en kwalitatieve compensatie in "t Meertje" maar de basis voor de kwaliteit en verbinding op de plassen zelf is nog onvoldoende gelegd in de stukken. Arcadis heeft in het inspiratiedocument voor de Vinkeveense Plassen een duidelijk overzicht geboden voor de kansen voor natuur in het gebied. Ze benoemen daarbij een aantal zones waar de kansen voor natuur hoger liggen. Op dit moment worden de mogelijkheden voor natuur die in het Arcadisrapport worden benoemd nog onvoldoende beschreven. Uiteraard vergt de uitwerking van de meerwaardebenadering naar het definitieve plan toe ook nog wat verdieping. De gemeente heeft aangegeven dit verder uit te werken in de periode tussen het ontwerpbestemmingsplan en de definitieve vaststelling. Dit wordt vervolgens geborgd in het definitieve bestemmingsplan en in een overeenkomst die wordt gesloten tussen de gemeente en de provincie over de natuurmaatregelen.

---

¹ Terrein dat voorziet in een dagrecreatiefunctie voor meer dan de aanliggende kernen of aantoonbaar meer dan 50.000 unieke bezoekers per jaar trekt. Ook een terrein dat aantoonbaar potentie heeft bovenlokaal te worden door toevoeging van recreatieve functies of dat duidelijk een dagrecreatiefunctie vervult of zou moeten vervullen valt binnen deze bepaling.

Zone 3 is ook, onder andere tijdens bestuurlijke overleggen, eveneens aangehaald als aandachtspunt. Deze zone ligt het dichtstbij Natura2000 gebied De Botshol en in dit gebied zijn veel kansen voor natuur (zoals ook benoemd werd in het inspiratiedocument van Arcadis). Qua bebouwingspercentages is in deze al minder bebouwing mogelijk dan in zone 1 en 2. Er is gesproken over ideeën om de impact voor natuur in deze zone te minimaliseren door deze zone rustiger en stiller in te richten. Er is aan de gemeente gevraagd om te onderzoeken of een verbod op overnachten in deze zone passend/ mogelijk zou zijn, zodat er minder verstoring/impact is voor natuur. Als laatste is het borgen van de handhaving een erg belangrijk aandachtspunt. De bestaande situatie is mede ontstaan door onmogelijke handhavingsregels en onvoldoende handhaving. Het bestemmingsplan staat of valt met goede handhaving. Ambtelijk en bestuurlijk is het belang van handhaving meermaals benadrukt. Wij onderschrijven de motie Handhaving Legakkers van 30 maart 2023 die door uw Raad is aangenomen hierover. De gemeente heeft in het bestemmingsplan een handhavingsparagraaf opgenomen en gaat aan de slag met een handhavingsplan. Op dit moment geeft deze paragraaf wel een beeld hoe de gemeente de handhaving wil aanpakken, maar ligt de nadruk vooral op het vergunningstraject. Een concreet plan van hoe de handhaving zelf, in het Plassengebied, zal worden georganiseerd ontbreekt nog.

Om de ontheffing te kunnen verlenen, zal de gemeente op de drie bovengenoemde aandachtspunten meer duidelijkheid moeten geven.

We verwachten het volgende per aandachtspunt:

- Natuurdeel: De basis van de meerwaardebenadering zit goed in het bestemmingsplan (conform de IOV) met een duidelijke meerwaarde voor oppervlakte, kwaliteit en samenhang. Daarbij verwachten we dat er voor de natuurmaatregelen de aanbevelingen van het Arcadisrapport worden overgenomen.
- Zone 3: In deze zone zijn kansen voor natuur verder uitgewerkt, zodat de recreatieve druk op deze zone minder is en er meer ruimte komt voor natuur.
- Handhaving: Er moet een uitvoerbaar handhavingsplan liggen voor het gebied, waarin de gemeente aantoonbaar een goed zicht te hebben op de bestaande situatie en een duidelijk plan van aanpak heeft van de handhaving in het gebied.

Ambtelijk gaan de gemeente en provincie zo snel mogelijk in overleg hoe deze aandachtspunten vorm gegeven kunnen worden. De uitwerking zal uiterlijk op 1 november gereed zijn. Op basis van de aanvullingen zullen we de ontheffingsaanvraag beoordelen en, indien de stukken in orde zijn, de ontheffing voor het verstedelijkingsverbod verlenen. We bespreken de aanvullingen en de reactie graag tijdens een bestuurlijk overleg over de ontheffing.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden gesteld. Deze moeten in relatie staan met het artikel waarvoor de ontheffing wordt toegepast, namelijk het verstedelijkingsverbod. Voor de ontheffingsaanvraag in het kader van het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen worden in ieder geval de volgende twee voorwaarden verbonden:

- a) Het college stelt een uitvoerbaar handhavingsplan op voor de definitieve vaststelling van het bestemmingsplan waarmee de provincie in kan stemmen.
- b) Het college verbiedt de mogelijkheid om kavels en percelen verder te splitsen, zodat de verstedelijking niet verder kan toenemen.

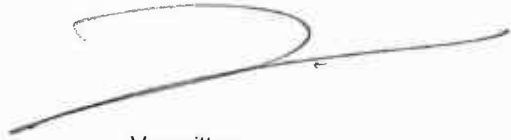
De voorwaarde over handhaving heeft een belangrijke relatie met het verstedelijkingsverbod; met goede en duidelijke handhaving wordt voorkomen dat er illegale bouwsels op de legakkers komen en blijft de verstedelijking beperkt tot hetgeen wat mogelijk wordt gemaakt met het bestemmingsplan. Ook de tweede voorwaarde heeft een duidelijke koppeling met het verstedelijkingsverbod. Splitsing van kavels en percelen is niet mogelijk, omdat hierdoor meer bebouwing toegestaan wordt in het Plassengebied. De provincie zal de ontheffingsaanvraag beoordelen op basis van de verstedelijking die dan volgens het bestemmingsplan mogelijk is. Als er door splitsing meer bebouwing toegevoegd wordt in het gebied, kan de ontheffing worden ingetrokken.

We zien de reactie van de gemeente op de aandachtspunten met veel interesse tegemoet. Daarnaast wensen we de gemeente veel succes met de ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan; een belangrijk mijlpaal voor

het proces. Uiteraard hopen wij dat de verdere samenwerking zal leiden tot een bestemmingsplan dat recht doet aan dit unieke gebied.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris
mr. drs. A.G. Knol- van Leeuwen